

Kohtuasi C-366/24**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

21. mai 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

17. mai 2024

Kaebaja:

Amazon EU Sàrl

Vastustjad:

Ministre de la Culture (kultuuriminister)

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique (majandus-, rahandus- ning tööstusliku ja digitaalse suveräänsuse minister)

[...]

Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)
lahendab kohtuvaidlust

(Kohtuvaidluste osakonna üheksas ja kümnes ühendatud koda)

[...]

Võttes arvesse järgmist menetlust:

Kaebuses ja kahes repliigis, mis registreeriti Conseil d'État' (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kohtuvaidluste kantseleis 22. mail,

15. novembril ja 20. detsembril 2023, palus äriühing Amazon EU Conseil d'État'i (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu):

- 1) tühistada pädevuse ületamise tõttu 4. aprilli 2023. aasta määrus raamatute kättetoimetamise teenuse miinimumhinna kohta;
- 2) [...] [kohtukulused puudutav nõue].

Ta väidab, et:

- määrus võeti vastu õigusvastase menetluse tulemusena, kuna eelnevalt ei konsulteeritud Autorité de la concurrence'iga (konkurentsiamet);
- 30. detsembri 2021. aasta seaduse nr 2021-1901, millega tugevdatakse kirjastamise majandusharu ning suurendatakse õiglust ja usaldust selles osalejate vahel (loi no 2021-1901 du 30 décembre 2021 visant à conforter l'économie du livre et à renforcer l'équité et la confiance entre ses acteurs) artikli 1 sätted, mis on vaidlustatud määruse õiguslikuks aluseks, on vastuolus 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ ja teise võimalusena 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ eesmärkidega;
- 31. detsembri 2021. aasta seaduse artikli 1 sätted rikuvad Euroopa Liidu toimimise lepinguga tagatud kaupade vaba liikumist.

Kultuuriminister palub kahes vastustaja vastuses, mis registreeriti 19. oktoobril 2023 ja 7. märtsil 2024, jätta kaebus rahuldamata. Ta väidab, et kaebuse esitanud äriühingu väited on alusetud.

Kaebus edastati majandus-, rahandus- ning tööstusliku ja digitaalse suveräänsuse ministrile, kes ei esitanud seisukohta.

Võttes arvesse:

- Euroopa Liidu lepingut;
- Euroopa Liidu toimimise lepingut;
- Euroopa Liidu põhiõiguste hartat;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ;
- 10. augusti 1981. aasta seadust nr 81-766 (loi no 81-766 du 10 août 1981);
- 30. detsembri 2021. aasta seadust nr 2021-1901;

- äriseadustikku (code de commerce);
- halduskohtumenetluse seadustikku (code de justice administrative);

[...]

[täpsustused menetluse kohta]

Arvestades järgmist:

- 1 10. augusti 1981. aasta raamatuhindu käsitleva seaduse (loi du 10 août 1981 relative au prix du livre) artikli 1 esimeses lõigus on 30. detsembri 2021. aasta seaduse, millega tugevdatakse kirjastamise majandusharu ning suurendatakse õiglust ja usaldust selles osalejate vahel, artiklist 1 tulenevas sõnastuses sätestatud: „*Füüsiline või juriidiline isik, kes kirjastab või impordib raamatuid, määrab kindlaks oma kirjastatavate või imporditavate raamatute jaemüügihinna.*“ Sama artikli 1 neljanda lõigu kohaselt: „*Jaemüüjad peavad kehtestama tegeliku jaemüügihinna, mis on 95% kuni 100% kirjastaja või importija määratud hinnast. Kui raamat saadetakse ostjale ja seda ei väljastata raamatute jaemüügikauplusest, on müügihinnaks kirjastaja või importija määratud hind. Jaemüüja ei tohi raamatu kättetoimetamise teenust mingil juhul otseselt ega kaudselt tasuta pakkuda, välja arvatud juhul, kui raamat väljastatakse raamatute jaemüügikauplusest. Arve peab vastama miinimumtasule, mis on kindlaks määratud kultuuri ja majanduse eest vastutavate ministrite määrusega elektroonilist sidet, posti ja ajakirjanduslevi reguleeriva asutuse ettepanekul. See määrus võtab arvesse postiteenuste osutajate pakutavaid hindu raamatute jaemüügiturul ja vajadust säilitada territooriumil tihe jaemüüjate võrgustik.*“
- 2 10. augusti 1981. aasta seaduse artikli 1 neljanda lõigu alusel vastu võetud 4. aprilli 2023. aasta määrusega määrasid majandus-, rahandus- ning tööstusliku ja digitaalse suveräänsuse minister ning kultuuriminister raamatute kojutoomise teenuse hinna miinimummääraks esiteks 3 eurot koos kõikide maksudega tellimuste eest, mis sisaldavad ühte või mitut raamatut, mille ostuväärtus uue raamatu puhul koos kõikide maksudega on väiksem kui 35 eurot, ning teiseks üle 0 euro koos kõikide maksudega tellimuste eest, mis sisaldavad ühte või mitut uut raamatut, mille ostuväärtus uue raamatu puhul koos kõikide maksudega on vähemalt 35 eurot. Äriühing Amazon EU palub selle määruse tühistada pädevuse ületamise tõttu.

Konkurentsiametiga konsulteerimine:

- 3 [...]
- 4 [...] [väide liikmesriigi õiguse kohta, mis ei ole eelotsuse küsimuste seisukohast asjakohane]

Euroopa Liidu õiguse järgimine:

- 5 Ühelt poolt on Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 22 sätestatud: „*Liit austab kultuurilist, usulist ja keelelist mitmekesisust.*“ Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõike 3 viimases lõigus on sätestatud: „*Liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust [...].*“ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 167 on sätestatud: „*1. Liit aitab kaasa liikmesriikide kultuuri õitsengule [...]. 2. Liidu meetmetega püütakse ergutada liikmesriikidevahelist koostööd ning vajaduse korral toetada ja täiendada nende tegevust järgmistel aladel: [...] – kunsti- ja kirjanduslooming [...]. [...]. 4. Aluslepingute teiste sätete kohaselt tegutsedes võtab liit arvesse erinevaid kultuuriaspekte eriti selleks, et respekteerida ja edendada oma kultuuride mitmekesisust.*“
- 6 Teiselt poolt on Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 34 sätestatud: „*Keelatakse liikmesriikidevahelised koguselised impordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed.*“ Selle lepingu artiklis 56 on sätestatud: „*Järgnevate sätete kohaselt keelatakse liidu piires teenuste osutamise vabaduse piirangud liikmesriikide kodanike suhtes, kes asuvad mõnes teises liikmesriigis kui see isik, kellele teenuseid pakutakse.*“
- 7 Esiteks, [...].
- 8 [...]
- 9 [...]
- 10 [...] [väide, et kõnealused liikmesriigi õigusnormid on vastuolus direktiiviga 2000/31, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika alusel tagasi lükkas ja mis ei ole eelotsuse küsimuste seisukohast asjakohane]
- 11 Teiseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul artiklis 1 sätestatud: „*1. Käesolev direktiiv kehtestab üldsätted, mis lihtsustavad teenuseosutajate asutamisevabaduse teostamist ja teenuste vaba liikumist, säilitades samas teenuste kõrge kvaliteedi. [...]. 4. Käesolev direktiiv ei mõjuta ühenduse või riigi tasandil kultuurilise või keelelise mitmekesisuse või meediapluralismi kaitseks või edendamiseks kooskõlas ühenduse õigusega võetud meetmeid.*“ Sama direktiivi artikli 16 lõike 1 kohaselt: „*Liikmesriigid austavad teenuseosutajate õigust osutada teenuseid muus liikmesriigis kui selles, kus nad on asutatud. Liikmesriik, kus teenust osutatakse, tagab oma territooriumil vabaduse teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsuks ja selles valdkonnas tegutsemiseks. Liikmesriigid ei sea oma territooriumil teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu ega selles valdkonnas tegutsemise eeltingimuseks vastavust mis tahes järgmistele nõuetele, mis ei vasta järgmistele põhimõtetele: a) mittediskrimineerimine [...]; b) vajadus: nõue peab olema põhjendatud avaliku korra, avaliku julgeoleku, rahvatervise või keskkonnakaitse seisukohast; c) proportsionaalsus [...].*“

- 12 Kaebajast äriühing leiab oma väite toetuseks, mille kohaselt tema vaidlustatud määrus on õigusvastane, et 10. augusti 1981. aasta seaduse artikli 1 neljanda lõigu sätted, mida see määrus rakendab, eiravad direktiivi 2006/123/EÜ eesmärgi, kuna need seavad teenuste osutamise vabaduse sõltuvusse nõudest, mis ei ole kooskõlas selle direktiivi artikli 16 lõikes 1 sätestatud tingimustega. Kultuuriminister omalt poolt väidab kaitseks esimese võimalusena, et kuna vaidlustatud sätted on kehtestatud kirjastuste mitmekesisuse ja seega kultuurilise mitmekesisuse säilitamiseks, ei kuulu need direktiivi 2006/123/EÜ artikli 1 lõike 4 järgi selle direktiivi kohaldamisalasse. Teise võimalusena väidab minister, et kultuurilise mitmekesisuse säilitamine on põhjus, mis õigustab vaidlustatud meedet.
- 13 Vastus sellele väitele sõltub sellest, kas direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul artikli 1 lõiget 4 tuleb tõlgendada nii, et sellega jäetakse selle direktiivi kohaldamisalast välja riigisisene meede, mis kultuurilise mitmekesisuse kaitsmiseks või edendamiseks reguleerib liikmesriigi territooriumil teenuste osutamist, või tuleb seda lõiget koostoimes sama direktiivi artikli 16 lõike 1 punktiga b tõlgendada nii, et kultuurilise mitmekesisuse säilitamine või edendamine võib õigustada erandi tegemist keelust kohaldada teises liikmesriigis asuvatele teenuseosutajatele selliste riigisiseste õigusnormidega kehtestatud nõuet.
- 14 Juhul kui Euroopa Kohus peaks direktiivi artikleid 1 ja 16 tõlgendama koostoimes, tekib ka küsimus, kas kõnealuste riigisiseste õigusnormide kooskõla hindamine direktiiviga 2006/123/EÜ taotletavate eesmärkidega välistab sama hindamise Euroopa Liidu esmase õiguse seisukohast.
- 15 Kolmandaks, juhul kui tuleb hinnata kultuurilise mitmekesisuse kaitsmiseks või edendamiseks võetud riigisisese meetme kooskõla Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 34 ja 56 tagatud vabadustega, tekib küsimus, kas riigisisest meedet, millega kehtestatakse kauba kojutoomise miinimumhind, tuleb käsitada nii, et see puudutab selle kauba müügingimust, ja seega tuleb seda hinnata kaupade vaba liikumise seisukohast, või tuleb vaidlustatud õigusnorme hinnata teenuste osutamise vabaduse seisukohast, võttes eelkõige arvesse selle kauba internetimüügile põhjustatavat kahju või asjaolu, et kauba kojutoomise teenus on kauba müümise teenusest eraldiseisev.
- 16 Need küsimused on määrava tähtsusega selle vaidluse lahendamisel, mida Conseil d'État'l (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) tuleb lahendada. Need tekitavad tõsiseid raskusi. Seega tuleb vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 267 pöörduda Euroopa Kohtu poole ja peatada menetlus kaebuse esitanud äriühingu nõuete osas, kuni Euroopa Kohus on teinud otsuse.

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1: Menetlus peatatakse, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse järgmistes küsimustes:

1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul artikli 1 lõiget 4 tuleb

tõlgendada nii, et sellega jäetakse selle direktiivi kohaldamisalast välja riigisisene meede, mis reguleerib kultuurilise mitmekesisuse kaitsmiseks või edendamiseks liikmesriigi territooriumil teenuste osutamist, või tuleb seda lõiget koostoimes sama direktiivi artikli 16 lõike 1 punktiga b tõlgendada nii, et kultuurilise mitmekesisuse säilitamine või edendamine võib õigustada erandi tegemist keelust kohaldada teises liikmesriigis asuvatele teenuseosutajatele selliste riigisiseste õigusnormidega kehtestatud nõuet?

2. Kas selliste riigisiseste õigusnormide kooskõla hindamine direktiivi 2006/123/EÜ eesmärkidega välistab sama hindamise Euroopa Liidu esmase õiguse seisukohast?
3. Juhul kui tuleb hinnata kultuurilise mitmekesisuse kaitsmiseks või edendamiseks võetud riigisisese meetme kooskõla Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 34 ja 56 tagatud vabadustega, siis kas riigisisest meedet, millega kehtestatakse kauba kojutoomise miinimumhind, tuleb käsitada nii, et see puudutab selle kauba müügingimust, ja seega tuleb seda hinnata üksnes kaupade vaba liikumise seisukohast, või tuleb vaidlustatud õigusnorme hinnata üksnes teenuste osutamise vabaduse seisukohast, võttes eelkõige arvesse selle kauba internetimüügile põhjustatavat kahju või asjaolu, et kauba kojutoomise teenus on kauba müümise teenusest eraldiseisev?

[...] [otsuse teatavakstegemist käsitlev resolutsiooni punkt]

[...] [kohtuotsuse kuulutamist, kohtukoosseisu ja kohtuotsuse täitmist käsitlevad märkused]